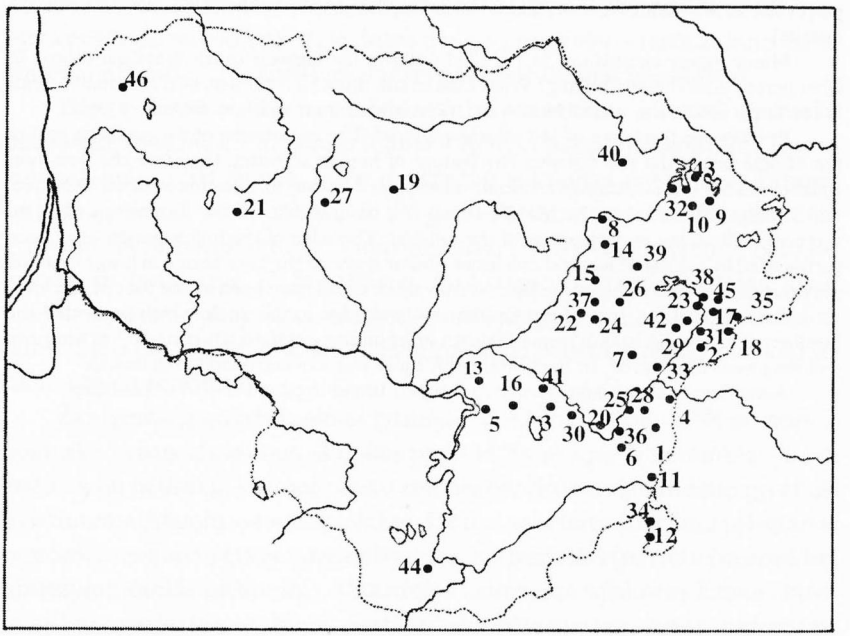

Pav. 12. 1998–1999 m. tyrinėti pilkapynai:
Fig. 12. The barrow cemeteries explored in 1998-1999:

1.Aleksandriškės, 2. Baliuliai, 3. Baltamiškis, 4. Baravykinė, 5. Dovainonys-Kapitoniškės, 6. Dusinėnai, 7. Dvyliškės, 8. Galiniai, 9. Galminiai, 10. Galminiai, 11. Juškiai, 12. Kačėnai, 13. Kalviai, 14. Kurklių Šilas, 15. Labanoras, 16. Lavariškės, 17. Mėžionys, 18. Mykoliškės, 19. Naujasodis, 20. Neravai-Grigiškės, 21. Paalksniai, 22. Pabradė, 23. Paduobė-Šaltaliūnė, 24. Pailgis, 25. Pakalniai, 26. Pašekščiai, 27. Pažobriai, 28. Puntuzai, 29. Purviniškės, 30. Popai-Vingeliai, 31. Rinkūnai, 32. Ritkūniškės, 33. Skersabaliai, 34. Stalgoniai, 35. Stalgonys, 36. Staviškės, 37. Stirniai, 38. Sudota, 39. Tauragnai, 40. Vaineikiai, 41. Varliškiai , 42. Velianka (Žingiai), 43. Vigodka, 44. Vilkiautinis, 45. Ziboliškė, 46. Žvainiai.

III. PILKAPYNAI

Jonas BALČIŪNAS

TAURAGNŲ PILKAPIŲ VIETOS ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI 1999 M.

1999 m. KPC vykdė Tauragnų pilkapių vietos (IP 1503/A; Utenos r., Tauragnų sen.) žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus.

Tauragnų pilkapių vieta yra 0,8 km į Š nuo Tauragnų–Kirdeikių kelio, 0,7 km į R–ŠR nuo Tauragnų piliakalnio, vadinamo Majaku, ir 0,15 km į P–PR nuo Tauragnų ežero P kranto, į Š nuo Tauragnų–Šimkūnų kelio.

Archeologinėje literatūroje nurodoma, kad Tauragno ežero P krante, į R nuo piliakalnio, prie ribos su Šimkūnų kaimu yra sunaikintų pilkapių akmenų vainikų dalys. Iš šių ar kitų Tauragnų apylinkių pilkapių XIX a. viduryje į E. Tiškevičiaus rinkinius yra patekusi IV a. vytinė antkaklė kilpiniais galais su pakabučiais (dabar ji LNM) ir kito dirbinio (pjautuvėlio?) dalis (žr. *LAA*, V., 1977, t. 3, p. 113, Nr. 719). 1985 m. šią vietą žvalgant MMT, buvo pastebėtos lyg ir kelių jau sunaikintų pilkapių (?) liekanos (žr. Zabiela G. 1985 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos Utenos rajone ataskaita, *KPC archyvas*, f. 27, ap. 1, b. 122, p. 333–334).

1999 m. žvalgomųjų tyrinėjimų metu spėjamoje sunaikintų pilkapių vietoje buvo ištirtas 40 m² plotas. Tirtame plote rastas ariant apardytas degintinis kapas, kurio įkapės buvo išverstos iš vietos (šalia kapo, armenyje, apie 10 cm gylyje, vienas greta kito rasti buvę ugnyje įmovinis ietigalis maža rombo formos plunksna ir ariant sulenktas peilis tiesia nugarėle bei neaiški geležies nuolauža – gal pjautuvėlio dalis?).

Be to, tyrinėjimų metu aptikta keletas atsitiktinių radinių: 2 siauraašmeniai pentiniai kirviai, įmovinis ietigalis rombo formos plunksna, žalvarinės storagalės apyrankės dalis ir vėlyvas neaiškus žalvarinis dirbinys, nesusijęs su pilkapiais.

Rastąjį degintinį kapą, remiantis jo įkapėmis ir tyrinėjimų metu aptiktais atsitiktiniais radiniais, galima datuoti V–VIII a.

Žvalgomųjų tyrinėjimų duomenys rodo, kad šioje vietoje yra buvę viduriniojo geležies amžiaus pilkapių, kurių daugumos sampilai visiškai suardyti įvairių žemės darbų metu, tačiau dalis palaidojimų dar išlikę, gali būti išlikę ir kai kurių sampilų liekanų.

Jonas BALČIŪNAS

Survey of the territory of Tauragnai barrows in 1999

In 1999, LCCH did the archaeological surveys of Tauragnai barrows (Utena district). During them in the territory where supposed barrows were destroyed, the area of 40 m^2 was explored. In this area 1 disturbed cremation with burial items – an iron knife and a spearhead with a pronounced midrib – were found. Some stray finds – 2 axes with narrow blades and blunt ends, a socketed spearhead with a pronounced midrib, a fragment of a brass bracelet with thickened terminals were found. The burial can be dating from the 5-8th centuries.

Jonas BALČIŪNAS

PILKAPYNŲ ŽVALGYMAS RYTŲ LIETUVOJE

1998 ir 1999 m. KPC, be kitų darbų, žvalgė ir ieškojo naujų archeologijos vertybių kai kuriuose Rytų Lietuvos rajonuose. Ignalinos, Švenčionių, Vilniaus ir Zarasų rajonuose per šiuos dvejus metus aptikta 11 pilkapynų ar atskirų pilkapių ir Abejučių piliakalnis.

Ritkūniškės pilkapis (Ignalinos r., Dūkšto sen.) yra 1,2 km į V–ŠV nuo Ignalinos–Zarasų kelio, 0,5 km į PR nuo Dūkšto ežero ir tiek pat į V–PV nuo Beržinio ežero, Dūkšto girininkijos miške, 158 kvartalo PR dalyje. Pilkapis žvalgytas 1998 m., jį nurodė KVAD Utenos teritorinio padalinio darbuotojai.

Pilkapio sampilas apie 9 m skersmens, 0,8 m aukščio, su grioviais prie pagrindo. Sampile matyti kelios senos nedidelės duobės.

Vigodkos, Dūkšto pilkapis (Ignalinos r., Dūkšto sen.) yra 0,5 km į R–PR nuo Beržinio ežero ir tiek pat į Š–ŠR nuo Vigodkos, Dūkšto, Saksoniškių pilkapyno, į V–ŠV nuo Ignalinos–Zarasų kelio, jo pakraštyje, Dūkšto